

Dosarul nr. 3ra-1117/22
2-20017291-01-3ra-28102022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. V. Dodon)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Gh. Mâra, A. Bostan, Gr. Dașchevici)

Î N C H E I E R E

30 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Aliona Miron
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări
Sociale,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea lui Vladimir Ghilețchi
împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea parțială a actului
administrativ și obligarea modificării actului administrativ,
împotriva deciziei din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La originea cauzei se află acțiunea depusă la data de 7 februarie 2020 de
către Vladimir Ghilețchi împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind
anularea parțială a actului administrativ și obligarea modificării actului
administrativ.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că a activat în cadrul organelor
de poliție în perioada 22 iunie 1983 - 14 mai 2001. În temeiul ordinului nr. 51 ef.
din 25 mai 2001, serviciul în Poliție, precum și contractul individual de muncă au
încetat, cu dreptul de a primi pensie pe linia Ministerului Afacerilor Interne.

Ministerul Afacerilor Interne a întocmit calculul vechimii în muncă potrivit
cărui vechimea în serviciu (vechimea totală în muncă) pentru fixarea pensiei la
25 mai 2001 constituia 19 ani 10 luni 18 zile; stagiul de muncă cu avantaje
constituia 20 ani 00 luni 29 zile.

În temeiul acestui calcul, i-a fost stabilită pensia pe linia Ministerului
Afacerilor Interne, în proporție de 50% din cuantumul soldei, având în vedere că
vechimea în muncă stabilită era de 20 ani.

Ulterior, prin hotărârea nr. 3-1262/17 din 6 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost admisă în parte cererea de chemare în judecată înaintată de reclamant împotriva Ministerului Afacerilor Interne.

S-a obligat Ministerul Afacerilor Interne să îi recalculeze lui Vladimir Ghilețchi vechimea în muncă cu avantaje pentru perioada efectuării serviciului în cadrul Izolatorului de detenție provizorie al Comisariatul de Poliție municipiul Bălți, calculând două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru perioada de la 1 aprilie 1991 până la 14 mai 2001.

În consecință, reclamantul a depus la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți cerere privind mărirea pensiei conform noii vechimi în muncă.

Potrivit deciziei nr. 02/2019/34636 din 9 august 2019 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți, a fost stabilită pensia în cuantum de 68% din suma soldei, reieșind din vechimea în muncă de 26 ani și 9 luni.

Conform deciziei menționate, a fost stabilită pensia majorată începând cu 6 iunie 2018 (data pronunțării hotărârii de judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne), respectiv a fost achitată diferența pensiei începând cu 6 iunie 2018.

La data de 10 ianuarie 2020, reclamantul a expediat în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale cerere prealabilă, prin care a solicitat modificarea datei de stabilire a pensiei recalculate, fixând aceasta la 15 mai 2001, și achitarea diferenței pensiei recalculate în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară, începând cu 15 mai 2001.

La data de 31 ianuarie 2020, a recepționat decizia nr. G-69/20 din 28 ianuarie 2020 a Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la cererea prealabilă, prin care a informat privind lipsa temeiurilor de admitere a cererii.

Reclamantul consideră că decizia nr. 02/2019/34636 din 9 august 2019 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți, prin care a fost stabilită pensia majorată începând cu 6 iunie 2018, și decizia nr. G-69/20 din 28 ianuarie 2020 a Casei Naționale de Asigurări Sociale sunt arbitrare și nu corespund cadrului legal existent.

Reclamantul mai susține că pârâta urma să stabilească pensia mărită începând cu 15 mai 2001, și nu cu 6 iunie 2018 - data pronunțării hotărârii nr. 3-1262/17 de recalculare a vechimii, or, prin hotărârea menționată, reclamantului i-a fost recunoscut un drept deja existent la data eliberării din serviciu.

Prin urmare, consideră că pârâta este obligată să modifice data de stabilire a pensiei în cuantum de 68% din suma soldei, fixând aceasta la 15 mai 2001, precum și să efectueze achitarea diferenței pensiei recalculate în raport cu pensia achitată pentru perioada anterioară începând cu 15 mai 2001.

Reiterează prevederile art. 14 din Convenția pentru interzicerea discriminării și art. 1 din Protocolul 1 referitor la protecția proprietății, conform căroră, Curtea Europeană a reținut că noțiunea de bun înglobează orice interes al unei persoane de drept privat ce are valoare economică, astfel încât dreptul la pensie și, evident, dreptul la salariu sunt asimilate dreptului de proprietate (cauza Buchen versus Cehia). Din această perspectivă, apare ca fiind evident că pensia de serviciu, așa cum este în prezent reglementată și având cuantumul stabilit de lege, constituie un drept de proprietate în sensul Convenției și Protoalelor

adiționale, iar reducerea prin recalculare a acestui drept ar echivala cu o expropriere.

Vladimir Ghilețchi a solicitat anularea deciziei nr. 02/2019/34636 din 9 august 2019 a Casei Naționale de Asigurări Sociale (oficiul teritorial Bălți), în partea recalculării pensiei începând cu data de 6 iunie 2018, și actului administrativ nr. G-69/20 din 28 ianuarie 2020, adoptat de Casa Națională de Asigurări Sociale în procedura prealabilă, precum și obligarea modificării deciziei nr. 02/2019/34636 din 9 august 2019 a Casei Naționale de Asigurări Sociale (oficiul teritorial Bălți), în partea recalculării pensiei, începând cu data de 15 mai 2001.

Prin hotărârea din 27 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani, s-au anulat decizia nr. 02/2019/34636 din 9 august 2019 a Casei Naționale de Asigurări Sociale (oficiul teritorial Bălți) în partea recalculării pensiei reclamantului începând cu data de 6 iunie 2018, și actul administrativ nr. G-69/20 din 28 ianuarie 2020, adoptat de Casa Națională de Asigurări Sociale în procedura prealabilă.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să modifice decizia nr. 02/2019/34636 din 9 august 2019 (oficiul teritorial Bălți), în partea recalculării pensiei, începând cu data de 15 mai 2001.

La 19 august 2021, cu respectarea termenului prevăzut de art. 232 alin. (1) Cod administrativ, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 27 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani, iar la 14 ianuarie 2022, cu respectarea termenului prevăzut de art. 232 alin. (2) Cod administrativ, a fost prezentată motivarea apelului.

Prin decizia din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 27 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel, prin prisma normelor de drept material ce reglementează raportul juridic litigios, în raport cu circumstanțele cauzei, a reținut ca fiind întemeiată și legală soluția primei instanțe referitoare la temeinicia acțiunii, având în vedere că, la caz, sunt aplicabile prevederile art. 54 al Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993 a asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, ce instituie dreptul persoanei care nu a primit la timp suma cuvenită a pensiei din vina organului care a stabilit pensia, de a pretinde la achitarea diferenței de pensie neplătită pentru perioada precedentă, precum și dispozițiile Hotărârii nr. 27 din 20 decembrie 2011 privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăți sociale pentru unele categorii de salariați a Curții Constituționale, care a statuat că: „[...] un drept social poate fi obiectul protecției constituționale garantate de art. 46 și, respectiv, art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană numai în cazul când dreptul social respectiv este dobândit și are o valoare economică. Aplicativ la cauza în speță, un drept patrimonial dobândit ar însemna dreptul la pensia ce se află în plată, care deja are o valoare economică și astfel constituie un drept de proprietate al persoanei”.

Raportând normele citate la circumstanțele cauzei, instanța de control judiciar s-a aliniat concluziei fondului, care a conchis privind netemeinicia refuzului Casei Teritoriale de Asigurări Sociale de a-i recalcula pensia pentru întreaga perioadă anterioară datei emiterii deciziei din 28 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

La 17 iunie 2022, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei din 31 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 137), iar la 9 noiembrie 2022 a prezentat motivarea recursului (f.d. 142).

În susținerea recursului, a invocat dezacordul său cu soluția instanței de apel, considerând-o eronată, instanța interpretând în mod eronat normele de drept material pertinent speței, fapt ce a succedat emiterea unei soluții greșite și neîntemeiate pe cauza dată.

Invederează că în speță sunt aplicabile prevederile art. 61 alin. (1) din Legea nr. 1544/1998, care prevede expres perioada pentru care urmează a fi făcută recalcularea pensiei, și anume pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la depunerea actelor suplimentare.

Recurenta a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel, pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 31 mai 2022, fiind notificată recurentei (dispozitivul) în data de 19 iulie 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul electronic anexat la dosar (f.d. 132). Decizia motivată a instanței de apel a fost notificată recurentei la 12 octombrie 2022.

Astfel, recursul și motivarea acestuia depuse la 17 iunie 2022 și, respectiv, 9 noiembrie 2022, sunt în termen.

La 4 aprilie 2022, în adresa intimatului a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Astfel, la 29 noiembrie 2022, reprezentantul intimatului, avocatul Roman Ocerednîi, a depus referință, solicitând respingerea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu menținerea fără modificări a deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond, ca fiind legale și emise cu respectarea tuturor normelor de drept material și procedural aplicabile speței.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar, în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate, ci urmează să însușească, în condițiile Codului administrativ, exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și, în același timp, oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că, pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ, și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont, pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO, în jurisprudența sa constantă, statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85).

Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Aliona Miron

Nicolae Craiu